

Üdvözljük

Üdvözljük az újonnan telepített MagyArchLinux rendszeren. Ez a kiadás az i3 ablakkezelőt használja. A dokumentum végigvezeti a rendszer működésén. Erősen ajánlott elolvasni, ha még nem használta ezelőtt a MagyArch Linuxot és/vagy i3wm-t. Az i3 egy dinamikus csempéző ablakkezelő (tiling window manager), amit a wmii inspirált, legfőképp fejlesztőknek, és haladó felhasználóknak tervezve. Az i3 céljai a letisztult dokumentáció, több monitor megfelelő támogatása, fa-struktúrájú ablakkezelés, és több mód, ahogyan a vim-ben. Az i3-ban a parancsok egy úgynevezett módosító billentyűvel hajthatók végre, ami \$mod-ként lesz említve a konfigurációs fájlban amit itt találsz. (/home/felhasználónév/.config/i3/config)

Tehát a konfigurációs fájlban a set \$mod Mod4 az egyenlő más néven `Super` vagy `Win` gomb a billentyűzetten.

Tárolók

Az i3 fa struktúrában kezeli az ablakokat, tárolókat használva blokkok létrehozásához. Ez a szerkezet elágazik vízszintes és függőleges kettéosztásokba. A tárolók alapértelmezésben csempézett kiosztásúak, de ez megváltoztatható füles, vagy halmazos kiosztásra, és lebegő módra is (például párbeszédablakok). A lebegő ablakok mindig legfölül vannak

Tartalomjegyzék

Navigáció a dokumentumon belül

Használja a Vim billentyűket (`H`, `J`, `K`, `L`) vagy az egérgörgőt a dokumentumban való mozgáshoz. Az `A` billentyű lenyomásával a teljes lap kitölti a képernyőt, az `S` billentyű lenyomása pedig átméretezi a dokumentumot az ablak szélességéhez. A `+` és `-` jelekkel tudunk nagyítani, az egyenlőség jel visszaállítja 100%-ra a méretet. A `Q` billentyűvel tudunk kilépni.

A tartalomjegyzékben található elemekre és a linkekre nem tud kattintani. Ahhoz hogy a linket kövesse, az `F` billentyű leütése után, a mellette megjelenő számot írja be, majd nyomja meg az `Enter`-t. A tartalomjegyzékben található link követésével arra az **oldalra** ugrik, ahol az az alcím található (így lehetséges, hogy lejjebb kell görgetnie azon az oldalon). A webes linkek a böngészőben nyílnak meg.

Navigáció a rendszeren belül

A rendszer alapvetően billentyűzet-orientált és a Vim billentyűkön alapszik. Ezáltal hatékonyan használhatja a rendszert, anélkül, hogy elmozdítaná kezeit a billentyűzetről.

Munkaterületek használata

Az i3 munkaterületeket használ az ablakok csoportosítására. Ez olyan, mintha több monitort használnánk. Amikor egy munkaterületre váltunk, azt a „monitort” nézzük. Minden munkaterületnek van egy száma. A munkaterületek váltásához használjuk a `Super + 1 / 2 / 3 /.../ 0` billentyűkombinációt (a Super billentyű általában a Windows billentyű néven ismert). Pl:

`Super + 2` Váltás a 2. munkaterületre

`Super + 0` Váltás a 10. munkaterületre

Gyakorlásképpen váltsunk át egy másik munkaterületre, majd vissza a jelenlegire. Figyeljük meg a fent található sávban az aktív munkaterület jelzését (itt minden munkaterületet egy ikon jelöl).

Fontos: A 9. munkaterületnek speciális viselkedése van, amiről később még szó esik. Addig kerüljük el a használatát.

Az ablakkezelő működése

Miután elolvastuk a következő bekezdést, váltsunk munkaterületet, és próbáljuk ki az ott írtakat, majd váltsunk vissza a mostanira, hogy folytathassuk a dokumentum olvasását.

Először is nyissunk meg egy terminált. Ezt a `Super + Enter` billentyűkombinációval tehetjük meg. Nyissunk meg még egy terminált.

Ablak fókuszt váltása

Ahogy láthatjuk, a legutóbb megnyitott ablak keretének színe eltér a többitől. Ez jelzi, hogy melyik ablak van éppen fókuszbán.

Az ablak fókuszt váltásához használjuk a `Super` és a Vim billentyűket:

`Super + H / J / K / L` balra / jobbra / felette / alatta lévő ablakra fókuszt

Ez egy kis megszokást igényel, utána viszont nagyon hatékony módszer. Alternatív módon használhatjuk az egeret is. A fókusztváltáshoz csupán a fókuszbba kívánt ablak fölé kell vinni a mutatót. Váltogassunk a megnyitott terminálok között, és mindenhol csináljunk valamit, hogy egyértelműen meg lehessen őket különböztetni.

Tipp: a Vim billentyűk gyakorlásához írjuk be a terminálba: vimtutor és a megjelenő ablakban mozgassuk a kurzort a `H`, `J`, `K`, `L` billentyűkkel. Kilépéshez: `Escape`, beírjuk: `:q` és `Enter`

Ablak állapotok

Sok esetben megfelelő ahogyan az i3 ablakkezelő elrendezi az ablakokat, azonban vannak esetek, amikor másra van szükségünk. Ilyenkor válthatunk az alábbi ablak állapotok között:

- `stacked` : vízszintes és függőleges kettéosztás "a tárolók alapértelmezésben csempézett kiosztásúak, ez az alapértelmezett állapot"
- `tabbed` : füles kiosztás "egy adott ablakon belül több fül között tudsz váltogatni"
- `floating` : a többi ablak fölött „lebeg”, viselkedése hasonló egy megszokott ablakkezelőnél tapasztalt viselkedéshez.
- `fullscreen` : az ablak a teljes képernyőt elfoglalja és csak ennek az ablaknak a tartalma lesz látható.

Ezek között az állapotok között a `Super + s`, `Super + t`, `Super + e`, `Super + Shift + Space` billentyű kombinációval tudunk váltogatni.

Fontos: a teljes képernyős állapotot külön tudjuk váltogatni a `Super + f` billentyűkombinációval. Ennek a kombinációnak a használata kiküszöböli, hogy a félig átlátszó terminál teljes képernyős módban más szöveg fölé kerülve olvashatatlaná váljon.

Az i3-ben meghatározhatjuk, hogy megnyitáskor milyen módban nyíljon meg az adott ablak, sőt akár azt is, hogy melyik munkaterületen.

Ablakok manipulálása

Az ablakok mozgatásához, átméretezéséhez és áthelyezéséhez az alábbi kombinációkat használjuk:

`Super + Shift + H / J / K / L` A fókuszált ablakot megcseréli a tőle balra / lejjebb / feljebb / jobbra lévővel.

`Super + Shift + nyílak` A floating ablak mozgatása

`Super + bal klikkel húzás` Ablak mozgatása, vagy megcserélése (alternatív módszer)

`Super + Shift + munkaterület száma` A ablak áthelyezése egy másik munkaterületre

`Super + jobb klikkel húzás` Az ablak átméretezésének alternatív módja

A rendszer leállítása

A `Super + C` billentyűkombinációval egy menüből leállíthatjuk vagy újraindíthatjuk a rendszert.

Alkalmazások használata

Alkalmazások indítása és bezárása

Az alkalmazásokat többféle módon is elindíthatjuk. Az egyik módszer az alkalmazásindítók használata. A rendszeren két ilyen indító van telepítve:

- `dmenu_run` : egy minimalista alkalmásindító, ahol az elemek vízszintes listában jelennek meg
- `rofi` : középen jelenik meg és az alkalmazások sorokban jelennek meg

Bármelyik indító használatakor elkezdhetünk gépelni, hogy az eredményeket szűrjük. A nyíl billentyűkel tudunk váltogatni az elemek között, az Enter-rel kiválasztani és futtatni egy alkalmazást. **Fontos:** a terminálban futó alkalmazások nem feltétlenül indíthatók ezekből!

`Super + D` `dmenu_run` indítása

`Super + Shift + D` `rofi` indítása

Az alkalmazásokat a `Super + Q` kombinációval zárhatjuk be. Ez megfelel egy hagyományos ablakkezelőben az x-re kattintásnak, így ha mentetlen munkánk van, azt megkérdezi.

Alapértelmezett alkalmazások

A MagyArchLinux az alább látható alkalmazásokat használja alapértelmezetten. További információkért nézzük meg a programok `man` oldalát, vagy keressünk az interneten.

Terminál

`Alacritty` – egy egyszerű terminál emulátor `URxvt` – floating terminál emulátor

`Super + Enter` terminál indítása

`Super + Shift + Enter` terminál indítása floating módban

Szerkesztő

`nvim` – teljes nevén neovim, funkciójában a vim sok hasznos dologgal kiegészítve.

Hasznos angol nyelvű tutorial elérhető a következő módon:

- az `nvim` parancs futtatásával belépünk a programba
- beírjuk (alul látjuk, hogy mit gépelünk): „ `:Tutor` ” és `Enter`

Böngésző

Firefox, a legelterjedtebb Linux böngésző.

PDF-olvasó

`zathura` – egy minimalista, billentyűzet orientált pdf olvasó; a nyilakat és a vim billentyűket használja; az `A` billentyű lenyomásával a teljes lap kitölti a képernyőt, az `s` billentyű lenyomása pedig átméretezi a

dokumentumot az ablak szélességéhez. A `+` és `-` jelekkel tudunk nagyítani, az egyenlőség jel visszaállítja 100%-ra a méretet. A `Q` billentyűvel tudunk kilépni.

Fájlkezelő

vifm – Vim billentyűket használó, terminálban futó, két paneles fájlkezelő. A működésének alapjairól (angol nyelvű) tutorial: https://wiki.vifm.info/index.php?title=Quickstart_Tutorial

Az indításához külön billentyűkombináció is elérhető: `Super + r`

Grafikus fájlkezelő Pcmnfm indítása: `Super + a`

Alapértelmezések módosítása

Az alapértelmezett alkalmazások a `~/.profile` fájlban környezeti változókkal vannak beállítva, itt módosíthatjuk őket kedvünk szerint.

Utószó

Gratulálunk, végére ért a dokumentumnak. Most már tisztában kell lennie az alapokkal. Ha bármikor a jövőben megszeretné nézni ezt a Dokumentumot, előhívhatja a `Super + F1` billentyűkombinációval, vagy megtalálja a `~/.local/bin/Magyarchlinux_welcome.pdf` helyen.

További információkért, tippekért, trükkökért keresse fel a weboldalunkat: <https://magyarchlinux.org/>